

Marek Šindelka: Únava materiálu /ukázka/

Román přímo vychází ze současné uprchlické „krize“, zachycuje ale univerzální situaci odcizení, ztráty domova, vykořenění. Na současnou Evropu a její hodnoty pohlíží zvenčí. V rolích protagonistů záměrně stojí „cizinci“, lidé nižší kategorie, uměle vytvoření nepřátelé, do nichž je promítán iracionální strach západu. Bytosti, které je potřeba podrobit totální kontrole nebo eliminovat. Román sleduje redukci člověka na problém, na pracovní sílu, na materiál.

Marek Šindelka: Únava materiálu

[Odeon](#)

kniha vyjde 7. prosince 2016

208 stran

Kluk se s úlekem probral. Měl pocit, že usnul. Rychle se zorientoval. Prázdný nákladník. Tma. Mráz. Kamion sebou trhl a zastavil. Cosi dlouze zasyčelo, vzdychlo, a rachot stroje ustal. Bylo slyšet jen slabé cvakání chladnoucího kovu. Někde daleko se rozštěkal pes. Vrzly dveře. Kluk se přikrčil a čekal. Dva dunivé kroky na schůdcích z kabiny. Skřípnutí sněhu pod něčí vahou. Mohutná plechová rána zabouchnutých dveří. Kašel, jako když se trhá látka. Odchrchlání. Plivnutí do sněhu. Dvojí škrtnutí. Praskot tabáku. Lačné potáhnutí z cigarety. Dlouhý výdech nosem. Cinknutí klíčů. Sníh zakřupal pod botama. Kluk pevně zavřel oči. Snažil se nevnímat zimu. Poslouchal každý krok. Kdosi venku obcházel návěs. Znovu kašel: zarachocení někde hluboko v dutinách těla, pohyb čehosi v průdušnicích.

Chřívý zvuk v mužském ohryzku. Syknutí sliny skrz přivřené rty. Strašné ticho poté, co se slina zapíchla do sněhu. Něčí ruka se dotkla plachty. Kluk strnul hrůzou. Cítil, jak se mu v těle zatínají všechny svaly. Cíp plachty se pohnul. Kdosi dupl na nárazník, vyhoupl se nahoru a nahlédl dovnitř. Klukovi do nosu vnikl tabákový kouř. Snažil se nedýchat. Přímo nad ním zářil oharek cigarety v koutku rtů, ostře prořízlých do neholené chlapecké čelisti. Oharek zmizel. Návěs se lehce zhoupl, chlap doskočil do sněhu. Ruka napnula plátno a utáhla řemeny. Uzavřela otvor, kterým se kluk dostal dovnitř. Suchý skřípot sněhu. vzdalující se kroky. Zakašlání kdesi v dálce. Pak konečně ticho.

Válce motoru vychladly. Kluk hleděl do tmy. Váhal, jestli se může pohnout. Uvědomil si, že má strašný hlad. Nesmí zapomenout na jídlo. Naposledy jedl ráno. Před čtrnácti hodinami. Celý den do sebe nedokázal nic vpravit. Myšlenka na útěk mu stáhla žaludek tak, že se celý trochu nahrbil. Kolem druhé hodiny zvracel. Hrdlo, stehna i paže mu co chvíli zaplavovala úzkost. Z jídla se vůbec stal problém, pozoroval to už delší dobu: jako by se mu cosi usadilo v žaludku. Na pravé straně břicha se ozývala podivná tahavá

bolest. To ložisko za nocí tvrdlo, aspoň měl takový dojem. Tam někde se usadil všecken strach. Sbíral se celé měsíce, shromažďoval se od chvíle, kdy vyrazili na cestu.

Když se ujistil, že poblíž auta už skutečně nikdo není, vstal. Dlaní se opřel o plachtu. Nebyla to látka, jak si původně myslel. Sjížděl po ní pátravě rukou. Nepoddajný špinavý plast. Napnutý na kovové kostře, která tvořila horní část kvádru, v němž byl uvězněný. Plachta stažená řemeny pevně doléhala k bočnicím. Nebylo, kudy se dostat ven. Vstal, obcházel stěny, rval ruku mezi plast a kov. Nikde se mu nepovedlo prostrčit prsty ven.

Sehnul se k batohu. Prohrabal pár věcí uvnitř. Vytáhl nůž pečlivě zabalený v kusu novin. Byl to obyčejný kuchyňský nůž s plastovou rukojetí. Dlaní propnul plachtu a bodl do ní. Ale čepel sklouzla. Nůž byl tupý. Pozorně jej prohlédl. Ostří dlouhé asi patnáct centimetrů. Dotkl se ho palcem. Špička byla trochu zakulacená. Kluk se sehnul a ohmatal kov bočnice. Zvedl hlavu, pár vteřin poslouchal, a když se přesvědčil, že venku je stále ticho, plivl na ostří a začal nůž o hranu brousit. Kov skřípěl, kluk táhl čepel odshora dolů pozvolným krouživým pohybem. Několikrát postup zopakoval, pak vybrousil druhou stranu ostří. Zkusil ho palcem, znovu přešel obě strany čepele. Nakonec zbrousil špičku. Nešlo to dokonale, ale po deseti minutách ji přece jen o něco srazil. Práce ho zahřála. Zase cítil nohy a ruce.

Propnul plachtu a nůž do ní vrazil. Čepel konečně projela skrz. Bylo to jako krájet gumu. Milimetr po milimetru zvětšoval otvor. Nůž se v řezu zasekával. Svíral rukojeť tak pevně, až ho rozbolely klouby. Báł se, aby mu ruka nesjela na ostří. Znovu se ozval hlad, žaludek se stáhl a tlumeně zakručel. Několikrát naprázdno polkl. Otvor byl konečně dost široký na to, aby se jím protáhl. Zabalil nůž do novin a schoval jej zpátky do batohu.

Vyhlédl ven. Prázdná plocha osvětlená bledým měsíčním světlem. Jakési parkoviště. Stopy velkých terénních pneumatik. Nedaleko zasněžený pojízdný stroj s hydraulickým ramenem, na jehož konci visely mohutné železné kleště. Jejich rozevřené čelisti se vznášely nad zemí, jako by na něco číhaly. O kus dál vyrovnané hromady vytěženého dřeva. Opracované kmeny stažené z kůry.

Hodil batoh do sněhu a začal se soukat ven. Prostrčil otvorem nohy a pozpátku lezl dolů. Šlo to ztěžka. Okraj plachty mu vyhrnul bundu i mikinu a bolestivě ho dřel do holé kůže břicha. Měl pocit, že špičkou nahmatal nárazník, postavil se, ale vtom mu noha sklouzla a on se zřítíl dolů. Slyšel jen, jak cvakly zuby, když mu spodní čelist zadrhla o plachtu. Po zádech sebou praštil do sněhu. Znělo to, jako když člověk ve vzduchu třepne prostěradlem. Sníh pád ztlumil. Ale stejně náhle nemohl popadnout dech. Před očima mu jiskřilo. Bylo to černé jiskření. Do tmy šlehalo drobné elektrické žilky. Cítil to v nose a v ústech. Nasládlé rojení někde na patře. Puls v jazyku a v dásni. Odněkud ten pocit znal, jednou už to přece zažil, blesko mu hlavou, ale každá myšlenka okamžitě strávila sebe samu. Zanikla v tom černém chvění a zmizela beze stopy.

Konečně se nadechl. Z úst mu proti jeho vůli unikl podivný zvuk. Nepatřičně dětský zvuk. Tiché vysoké povzdechnutí. Jako když dítě s vysokou horečkou zanaříká ze sna. Znovu se nadechl. Položil si ruku na hrud' a ještě jednou si tiše povzdechl, protože ho dech v těle bolel. Pak už se vše uklidnilo. Jen někde v dálce se rozštěkal pes. To ho definitivně probralo. Znovu spatřil hvězdy a byl najednou strašně rád, že může dýchat. Nic to nebylo. Vyrazil si dech. To se stává. Postavil se. Pes štěkal daleko, neblížil se. Kolem klid. Zdálo se, že nehrozí žádné nebezpečí. Zaplavila ho nová energie. Ještě má tyhle ruce, tyhle nohy. Ještě není tak zle. Vnímá každý sval. Protáhl se. Zastrčil si triko do kalhot. Stáhl přes ně mikinu a bundu. Nahodil si batoh na záda a přikrčený se rozběhl k hromadě dřeva na vzdálenějším konci parkoviště.

Ohlédl se. Štěkot psa se nesl z vesnice. Byla potměšilá. Zahlédl jen dvě lampy a několik namodralých oken domů. Vydal se přesně opačným směrem. V domech jistě bude teplo. Ale kolem domů jsou ploty. A za nimi psi. Už se neohlížel. Běžel po zasněžené polní cestě. Před sebou rozeznával temnou hradbu nízkých stromů. Napravo čtverec pole. Nalevo další a další haldy dřeva, rýsující se ve tmě. Pyramidy kruhů. Pod čepicemi sněhu medově zlatá kola přetátých letokruhů. Některá označená sytě červenou barvou. Podivné rudé hieroglyfy levitující nad zemí. I v tom mrazu cítil pronikavou vůni pryskyřice. Ten pach měl v sobě něco hřejivého. Nebo to možná byla krev, která se zase rozběhla až do konečků prstů. Ještě to není tak zlé, opakoval si kluk. Musí se hýbat. Půjde až do svítání. Dojde k nějaké silnici. Ke kolejímu. Tam už si nějak poradí. Potřebuje město. Tady je příliš nápadný.